

Kusk Inger Grønås med sin hest Doffen kjørte barna til Cecilie Tafjord og Tor Øian i historiske omgivelser på Røros. I sleden ser vi Emilie (8), Mikael (10) og Julie (15), mens Robin og Benjamin (7) har plassene bak kusken.

VAKRE RØROS

Jul med nisse, reinsdyr og hesteskys

På Røros er det en spesiell stemning i historiske omgivelser før jul. Hvit jul. Fredelig førjulstid. I gatene kjører de med hest og slede, mens bjellene klinger, og levende lys fra fakler stiger mot himmelen. Men hvor har nissen gjemt seg?

TEKST OG FOTO: HARALD VINGELSGAARD

Tøffeste, tøffeste, tøffeste nissehjelperen (Paula Bouwer) leter etter nissen.

Karianne Søberg temmer rein, her sammen med Lopme Tjelmie i Bergmannsgata.

Nissefar gir gaver til barna.

Reiselivs-
direktør Linda
Ramberg strå-
lende fornøyd
i Kjerkgata
i Røros.

Vi står midt i Bergmannsgata, julegata, en av de to mest spesielle gatene i Røros sentrum, hvor flere hundre år gamle hus står tett i tett på begge sider, i gult, rødt, grønt og mange andre farger. I bakgrunnen ser vi tårnet på Røros kirke, symbolet på Bergstaden som denne byen på fjellet i Sør-Trøndelag også kalles.

Kusk Ina Trøen kommer kjørende med hest og slede, stopper og ber familien Bystrøm Larsen ta plass. Mor Kjersti og far Trond blir med, sammen med barna Emilie (7) og Sander (5). Hesten går rolig og bestemt på den glatte veien, gjennom en smal gate med flere hundre år gamle tømmerhus, før den svinger til venstre og rusler langs elva, over en bru, og ned en annen historisk gate, som om de skulle vært med i en film. Snart er hestefølget tilbake på plassen inntil Bergmannsgata.

– Prrrooooo, sier kusken, og hesten stopper. Ungene er strålende fornøyd med turen.

– Dette var veldig artig!
– Det er noe helt spesielt med Røros. Folket. Gatene. Her er det en rolig førjulstid, sier Kjersti og Trond som bor i Trondheim. De tar med seg barna til dette førjulsmarkedet år etter år.

I køen hvor folk står og venter på hesteskys, står Cecilie Tafjord og Tor Øian som har reist fra Skatval i Nord-Trøndelag, med sine fem barn, for å oppleve julemarkedet.

– Vi har gledet oss lenge til å komme hit. Det finnes nesten ikke bedre julestemning enn her på Røros, smiler Cecilie. Familien setter pris på hvit vinter med kulde og snø og lar seg fascinere av det spesielle lyset på himmelen over fjellbyen Røros.

Reinsdyr?

Vi rusler oppover gaten og møter en kvinne. På avstand kan det se ut som om hun går med et reinsdyr midt i Bergmannsgata. En rein? Levende rein? I byen? Vi må ta en ekstra titt, for å være sikker på at dette ikke er noe tull.

– Ja, det er litt spesielt å ha med seg reinsdyr til et førjulsmarked, smiler Karianne Søberg, som har ansvaret for reinen. Men

reinsdyr hører altså til i fjellene i Røros-traktene, hvor samene har drevet med rein i generasjon etter generasjon i flere hundre år.

– Reinen heter Lopme Tjelmie, et samisk navn som på norsk betyr snø-øye, og Lopme Tjelmie er en del av en flokk jeg temmer.

Søberg har lært reinsdyrene å trekke slede, akkurat som hestene. Hun hjelper en samisk familie.

– Jeg er takknemlig over

– KOM TIL RØROS OG TA TIDA TILBAKE.
VI HÅPER VÅRE BESØKENDE FÅR EN
OPPLEVELSE FOR LIVET.

Familien Bystrøm Larsen med mor Kjersti og far Trond, sammen med barna Emilie og Sander, ved siden av Jannicke Kulvik og hennes to barn Lone og Dennis, etter en tur med hest og slede på Røros.

Kjerkgata på Røros, med den karakteristiske Røros kirke i bakgrunnen.

å få lov til å temme og kjøre rein, sier hun og setter seg ned på en halmball. Karianne gir reinsdyret mose som hun har funnet på fjellet. Det råder ekte juleidyll.

Hun fortsetter å føre dyret, mens vi rusler videre oppover Bergmannsgata. Det er lørdag midt på dagen. Langs begge sider av veien står det boder tett i tett foran butikker og kafeer. I bodene fristes publikum med mye god mat, fine klær og forskjellige gjenstander. Veldig mye er hjemmelaget, og med høy kvalitet.

Bergmannsgata er pyntet med et stort juletre. Og over julegaten henger julelysene på grankvister som er knyttet sammen for hånd. Naturlig og vakker, i motsetning til de fleste andre steder i Norge, hvor julegategelysningen for det meste består av plast.

Mat som kunst, det finner vi på scenen i Sangerhuset litt lenger opp i gaten. Der står flotte pepperkakehus som barn fra forskjellige steder i Røros-traktene har laget. Pepperkakehusene er modeller av gårdstun og lignende. Kunst i tradisjonell forstand fristes det også med under jule-

markedet, både i Sangerhuset og andre steder.

Verdensarv

Reiselivsdirektør Linda Ramberg er strålende fornøyd med julemarkedet, som arrangeres av Destinasjon Røros. Røros står på UNESCOs liste over verdensarvsteder, et sted som skal tas ekstra godt vare på for fremtiden.

– Vi har julemarkedet midt i hjertet av verdensarven for syvende gang. Gatene er fulle av folk, helt herlig! Det er rørende å se folk kose seg slik de gjør her under julemarkedet vårt, smiler hun.

Ramberg – og de andre som lager julemarkedet på Røros – skaper en vakker førjulsideyll sammen med gjestene sine. – Her kan dere sette dere ned på en høyball og drikke gløgg og spise pepperkaker. Kjenne lukten av brente mandler. Se på reinsdyr. Slappe av og bare nyte.

– Kom til Røros og ta tiden tilbake. Vi håper våre besøkende får en opplevelse for livet, avslutter reiselivsdirektøren.

Nissehjelper

Vi takker for praten og rusler gjennom folkemengden,

nedover Bergmannsgata, runder et gatehjørne og går forbi den idylliske nabogaten, Kjerkgata, som også er pyntet til jul. Der får vi plutselig øye på noe som ser ut som nissen. Men bare nesten.

– Hei. Jeg er nissehjelper, smiler guide Paula Bouwer.

Hun går ut i gaten og roper: «Hei og hå, alle store og små. Jeg er den tøffeste, tøffeste, tøffeste hjelperen til nissen.»

– Da jeg lagde morgengrøt i dag tidlig, på kjøkkenet mitt, var nissen forsvunnet. Men nissefar hadde skrevet et brev til meg. Og i brevet har han gitt meg et oppdrag, forteller hun.

Nissehjelperen tar frem noe som minner om en bambusrull og leser. Dermed er jakten på nissen i gang. En stor forsamling av unger, med sine foreldre, blir med på en vandring gjennom gatene, og smugene i Røros, og får lære mangt og mye.

Utenfor Røros kirke gir hun ungene en oppgave for å komme frem til en bokstav. På plassen ved Smelthytta snakker hun om tiden med gruvedrift på Røros og samler en bokstav. I gaten Flanderborg, på andre siden av elven, stopper hun der TV-serien Jul i Blåfjell ble

spilt inn. Flere morsomme stopp følger før barna til slutt kommer frem til bokstavene A, P, O, T, E og K.

Tiden går og klokken nærmer seg fire om ettermiddagen. Det begynner å bli mørkt når hun viser vei til Apotekergården. Der finner de nissen som sitter og spiser pepperkaker, gjemt bak et skilt.

Og denne nissen er veldig snill. Han gir bort både gaver og godteri til barna som har vært så flinke å finne frem til ham denne ettermiddagen.

Barn og familier forsvinner for å spise litt og vi rekker et kort møte med både nissehjelperen og selveste julenissen ved et juletre. Skal si at de er glade. Plutselig forsvinner nissefar igjen. Inn i Apotekergården? Bak en slegghaug på Røros? Hvis vi tipper riktig, må nok den tøffeste, tøffeste, tøffeste nissehjelperen lete etter nissefar også i år.

En ting er i hvert fall sikkert. Det blir julemarked på Røros hvert år fremover – i år starter det 1. desember. Og hvem vet, kanskje kommer julenissen ut på vinter-scenen i Bergmannsgata og utroper Røros til Norges fineste juleby ...? •